

کارشناسان در گفت‌وگو با «ایران» سیاست جدید ارزی بانک مرکزی را تحلیل کردند

سیگنال نیما به معیشت مردم

۴ اقتصاددان و فعال اقتصادی در گفت‌وگو با «ایران» حضور محمدرضا فرزین به عنوان سکاندار جدید بانک مرکزی را مثبت ارزی کردند

حیدت حدادی / در روز هشتم دی ماه، سیاست‌های ارز بانک مرکزی با یک چرخش اساسی مواجه شد. در این روز با رای اعتماد هیأت دولت به محمدرضا فرزین به عنوان رئیس کل جدید بانک مرکزی، نحوه مدیریت بازار ارز هم تغییر کرد. رئیس کل جدید در نخستین اظهار نظر خود بر تثبیت نرخ ارز نیمایی در محدوده ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی تأکید کرد؛ اقدامی که هرچند برخی از منتقدان آن را با دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی جهانگیری مقایسه کردند، اما از نگاه کارشناسان آثار مثبتی به همراه خواهد داشت که

سامانه نیما منجر به کاهش قیمت ارزی می‌شود

سامانه نیما و تعیین ارز نیمایی به صورت صد درصدی می‌تواند بر بازار ارز تأثیر گذاشته و منجر به کاهش قیمت ارز در کشور شود. شاید مردم به‌سرعت نتوانند اثرات مثبت آن (کاهش قیمت محصولات) را شاهد باشند اما با یک تنفس سه ماهه می‌توان به صورت ملموس تأثیرات آن را در معیشت به‌روشنی رصد کرد. دولت باید فضا را برای صادرکنندگان به گونه‌ای مهیا سازد تا صادرکننده تمایل به استفاده از ارز نیمایی داشته باشد.

در این میان کاهش فاصله میان بازار آزاد و ارز نیمایی یکی از موارد مهم در این راستا به شمار می‌آید. به طور مثال برخی از صادرکنندگان باز پرداخت ارز به سامانه نیمایی را با دلایل مختلف تا ۶ ماه به تعویق می‌اندازند که همین امر منجر به عرضه آن با وقفه می‌شود. در حالی که با کاهش فاصله چنین اقدامی صورت نخواهد گرفت. پرداخت مبوق و سریع جایزه صادراتی درنظر گرفته شده برای تجاری می‌تواند در کاهش این فاصله تأثیرگذار باشد. به این معنا که جایزه صادراتی را که دولت برای صادرکنندگان در نظر گرفته به جای چند ماه بعد در همان لحظه پرداخت کند. بانک مرکزی برای تأمین این جوایز می‌تواند از منابع دولتی استفاده کند و دولت به این منظور در بودجه مبلغی را در نظر بگیرد. در واقع برای به تعادل رساندن بازار ارز باید چنین هزینه‌هایی در کشور صورت گیرد.

دلار ۴۰ هزار تومانی تحریفی است

به قول رئیس جدید بانک مرکزی قیمت ۴۰ هزار تومان برای دلار در کشور یک عدد تحریفی است که احتمالاً تاکنون واردات کالا با این نرخ صورت نگرفته است. زیرا اگر کالایی با چنین نرخ ارزی وارد کشور شود مطمئناً در اقتصاد تأثیراتی خواهد داشت. بر اساس آمار اعلامی تاکنون بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلیون دلار در سامانه نیما مبادله صورت گرفته که این رقم عدد قابل توجهی است. بنابراین اگر وزارت اقتصاد، بانک مرکزی و سایر بخش‌های اقتصادی دولت و همچنین اهالی کسب و کار بخش خصوصی بتوانند با هماهنگی هم گام‌هایی را بردارند اتفاقات خوبی در حوزه ارز و اقتصاد داخلی رخ خواهد داد.

با توجه به صحبت‌های آقای فرزین، گویا سیاست‌ها به نحوی در نظر گرفته شده که به سمت تک‌نرخ شدن ارز حرکت خواهیم کرد. بنابراین تعیین و در نظر گرفتن چنین سیاستی در بازار ارز اقدام مثبت و مهمی تلقی می‌شود. اگر در این تصمیم، امر مورد نیاز به اندازه کافی تأمین و نیازهای ارزی شناسایی شده و برطرف شود با تعادل قیمت ارز در بازار مواجه خواهیم بود. در واقع می‌توان گفت با اعمال چنین سیاست‌هایی به مرور فاصله قیمتی ارز بازار آزاد و نیمایی کاهش یافته و تک‌نرخ می‌شود. زیرا نرخ ارز نیز همانند سایر کالاها با عرضه و تقاضا کاهشی یا افزایشی می‌شود.

وزارت اقتصاد:

خرانه دولت دوازدهم خالی نبود، مقروض بود

گروه اقتصادی /وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام کرد؛ ادعای وضعیت مطلوب خزانه در پایان دولت دوازدهم در حالی تکرار می‌شود که نه یک خزانه خالی بلکه یک خزانه بدهکار از این دولت بر جا مانده بود.
وزارت امور اقتصادی و دارایی در پاسخ به تکرار ادعای موجودی خزانه در پایان دولت دوازدهم از سوی رئیس‌جمهور سابق تأکید کرد؛ تکرار این ادعا در حالی صورت می‌گیرد که بارها توضیح داده شد که نه یک خزانه خالی که یک خزانه مقروض و بدهکار میراثی بود که به دولت سیزدهم رسید. اینکه ادعا شود دولت در شرایط مطلوبی نیست داده شد. ادعای درستی نیست و هنوز کمتر از دو سال از آن روزها نگذشته و قاعدتاً حافظه تاریخی افکارعمومی هم آن‌قدر ضعیف نیست که به یاد نیاورد وضعیت سخت‌های اقتصادی در آغاز به کار دولت سیزدهم منظور بود. تنها ۱۶ ماه از عمر دولت سیزدهم گذشته است و طبیعتاً هنوز شرایطی که کار از آن دولت دوازدهم تحویل گرفت است، بر جا مانده است.

به تمام این موارد سیاست ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی دولت قبل را باید افزود که منشأ بسیاری از نابسامانی‌های اقتصاد ایران شده بود؛ سیاستی که با وجود هزینه‌کرد حدود ۷۵ میلیارد دلار ارز ارزان مانع رشد چندبرابری قیمت کالاهای اساسی نشد و دخل و خرج دولت را با ناترازی جدی مواجه کرده بود. موضوعی که حتی اقتصاددانان همواره دولت قبل را به منتقد آن تبدیل کرده و دلیل آن مدیریت نغدینگی دولت سیاست ارز ترجیحی را یک ضرورت می‌دانستند؛ اما دولت وقت حاضر به تمام این موارد اشاره شده مشخص می‌کند موجودی خزانه با چه وضعیتی مواجه بوده است و اگر حتی همین موارد اشاره شده را کنار بگذاریم نامه مرادماه محمود واعظی به محمدباقر نوبخت خود گواه شرایط جاری است. در این نامه مسأله خزانه خالی با بیش از ۵۴ هزار میلیارد تومان استفاده از نتخواه مطرح شده بود؛ اما امسال علی‌رغم اینکه هزینه‌های دولت بالاتر است با مدیریت نقدینگی دولت توانست استفاده از نتخواه را در پایان ۹ ماه سال به صفر برساند.

■ یکشنبه ۱۱ دی ۱۴۰۱

■ سال بیست و هشتم

■ شماره ۸۰۹۲

■ یکشنبه ۱۱ دی ۱۴۰۱

■ سال بیست و هشتم

■ شماره ۸۰۹۲

۹۰ درصد واردات با نرخ نیمایی صورت می‌گیرد

تعیین نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان عدد بی‌ربطی نیست، زیرا زمانی که نرخ تعادلی بازار نیما را در چند ماه اخیر محاسبه می‌کنیم، تقریباً به همین رقم می‌رسیم.

واردکنندگان این امکان را به آنها می‌دهد که حداقل برای یکسال آینده خود برنامه‌ریزی کنند و بدین ترتیب پیش‌بینی پذیری اقتصاد به عنوان یکی از مهم‌ترین فاکتورهای سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد. دره‌مین زمینه چهار نفر از کارشناسان اقتصادی در گفت‌وگو با «ایران» آثار تثبیت نرخ ارز نیمایی را مورد بررسی قرار داده‌اند.

۲ یادداشت

عطا بهرامی تحلیلگر مسائل اقتصادی

■ **بانک مرکزی ورود کند**

انتخاب آقای فرزین به عنوان رئیس بانک مرکزی یکی از بهترین اقدامات دولت سیزدهم محسوب می‌شود. زیرا علاوه بر اینکه ایشان تحصیلکرده رشته اقتصاد است، تجربه‌های خوبی در زمینه‌های مختلف همچون هدفمندسازی، توسعه بانک ملی و... داشته است. همچنین نباید فراموش کرد که فرزین در تک‌نرخی شدن ارز در سال ۹۲ نیز تأثیرگذار بوده و حضور پررنگی داشته است.

با توجه به صحبت‌هایی که ایشان درخصوص برنامه‌های خود داشته است، می‌توان گفت؛ احتمالاً تا یک سال آینده نرخ دلار کاهش یافته و به کانال ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان خواهد رسید.

۳ یاداشت

بازار آزاد توان کنترل نرخ ارز را ندارد

با توجه به اینکه آقای فرزین از نظر اقتصادی در جایگاه مناسبی با توجه به تجربیات خود قرار گرفته، سیاست مناسبی اتخاذ کرده است. در واقع می‌توان گفت همین امر که دولت تصمیم گرفت بازار ارز را در دست گیرد گام بزرگی برداشته است. با این اقدام مشخص شد که بازار آزاد نمی‌تواند ارز و قیمت آن را کنترل کند، بلکه دولت باید سیاست‌های تثبیت نرخ ارز را در نظر بگیرد. در هیچ‌ق‌امی دنیا بازار آزاد وجود خارجی ندارد و این نام مخصوص یک شبه‌بازار است؛ بازاری که دولت در آن بزرگ‌ترین عرضه‌کننده، تقاضاکننده، ناظر، طراح و... است. بنابراین نباید فراموش کرد که در بازار ارز، دولت قدرتمندترین است. با

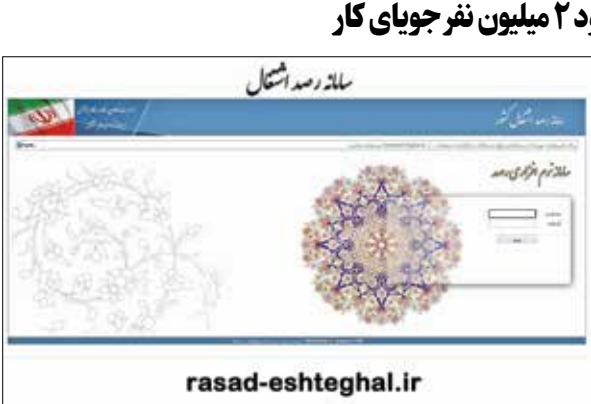
اتفاقات اخیر می‌توان گفت که مشخص شد دولت تنها اگرگانی است که می‌تواند این بازار را کنترل کند و بازار آزاد توان کنترل نرخ ارز را ندارد.

از نظر کارشناسی استفاده از سامانه نیما کار درستی بود که قابلیت اجرایی در کشور دارد و می‌تواند منجر به کاهش نرخ ارز و در انتها کاهش قیمت محصولات شود. به طوری که مردم به صورت ملموس شاهد اثرات مثبت آن خواهند بود.

شاید برخی از کارشناسان در این خصوص اعلام کنند که با دونرخی شدن ارز شرایط برای شکل‌گیری بازار سیاه مهیا می‌شود؛ در حالی که چنین نیست دولت می‌تواند با سیاستگذاری‌های دقیق از ایجاد چنین بازاری جلوگیری کند. شاید برخی عنوان کنند که در دولت قبل تجربه چنین اقدامی را داشته‌ایم که باید به آنها بگوییم؛ دولت قبل با دلالی سعی می‌کرد بازار را کنترل کند در حالی که دولت فعلی قصد دارد با سیاستگذاری‌های دقیق و انتخاب افراد لایق این بازار را تحت کنترل خود بگیرد.

نرخ ۴۰ هزار تومانی برای دلار تنها یک قیمت‌سازی است که با بررسی آن متوجه خواهید شد ایجاد چنین قیمتی تنها به سود سفته‌بازان و ابرشرکت‌های عرضه‌کننده ارز مثل پالایشگاه‌ها و پتروشیمی است، در حالی که قیمت پایین ارز به نفع اغلب مردم و دولت است.

۴ یاداشت

گروه اقتصادی / سامانه رصد ملی اشتغال با هدف کسب اطلاعات دقیق از ورودی و خروجی‌های بازار کار و میزان اشتغال‌یادی، توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طراحی و راه‌اندازی شده است. براین اساس متقاضیان اشتغال و افراد جویای کار می‌توانند با ثبت نام در سامانه، درخواست خود را برای دریافت شغل مناسب اعلام کنند. این سامانه هم اکنون روی سایت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار دارد و آمار و اطلاعات مربوط به اشتغال هر دستگاه و تعداد شاغلان در سطح استانی و شهرستانی و شهرستانی آن بازنگاری می‌شود. همچنین فرصت‌های شغلی موجود به طور روزانه در سامانه رصد ملی اشتغال اعلام می‌شود. این مرکز جهت صحت‌سنجی اطلاعات ثبت شده علاوه بر نظارت پیامکی و تلفنی، نظارت حضوری را نیز در سطح کشور آغاز کرده است. در همین راستا، سال گذشته مرکز تماس طرح پیش اشتغال کشور با همکاری شرکت خدمات ارتباطی رایتل با هدف نظارت بر اجرای طرح‌های اشتغلازای کشور و صحت‌سنجی اشتغال ثبت شده در «سامانه ملی رصد» و نظارت بر نحوه تحقق اهداف کمی و کیفی اشتغال راه‌اندازی شد. بر اساس اعلام معاونت اشتغال وزارت کار، نظارت بر طرح‌ها در سه مرحله «صحت‌سنجی پیامکی»، «صحت‌سنجی تلفنی» و «نظارت میدانی» صورت گرفته و از طریق سامانه رصد ملی اشتغال، علاوه بر نظارت و صحت‌سنجی استانی و شهرستانی اشتغال، در حوزه پرداخت تسهیلات، مشاوره و صدور مجوز به افراد خدمات ارائه می‌شود.

■ **نظارت بر طرح‌ها در چند مرحله**

۱۳

۱۳

۱۳

۱۳

۱۳

۱۳

۱۳ یادداشت

تیشه اعتماد به اعتماد مردم

محمد مهدوی / روزنامه اعتماد چندی پیش با نگارش گزارشی کذب با عنوان «۳۶ هزار میلیارد تومان گم شد» برای ساعاتی جامعه خبری و رسانه‌ای کشور را درگیر کرد؛ این روزنامه ادعا کرده بود که «پول دریافتی از خریدار بلوک ۱۲ درصدی هلدینگ خلیج فارس» که به خزانه واریز شده، معلوم نیست در کجا هزینه شده و مشخص نیست که چه سرانجامی پیدا کرده است! این ادعای عجیب به سرعت در شبکه‌های اجتماعی وسایت‌های اینترنتی دست به دست شد و رسانه‌های داخلی اقدام به بازنشر آن کردند، همچنین رسانه‌های معاند خارجی نیز که همواره در انتظار بهانه‌ای برای به چالش کشیدن نظام سیاسی و اقتصادی ایران هستند، از این فرصت، حداکثر سو‌استفاده را کرده و این ادعای کذب را به صورت گسترده پراکنده کردند و از آن به‌عنوان ابزاری برای حمله علیه کشور و ایجاد بی‌اعتمادی به ساختار اقتصادی و مالی نظام جمهوری اسلامی بهره گرفتند. اگرچه این ادعای عجیب و بی‌اساس، پس از ساعاتی تکذیب و توضیحاتی از سوی وزارت اقتصاد درباره نحوه واریز آن مطرح و اسناد آن نیز منتشر شد، اما لطمه‌ای که این خبر کذب به اعتماد عمومی و ساختار مالی و اقتصادی کشور وارد کرد، ماندگار شد. خبر این ادعای کذب را بسیاری شنیدند و نگران شدند، آنها به ساختار مالی و اقتصادی کشور، بی‌اعتماد و نسبت به گم شدن این پول، دلواپس شدند، اما متأسفانه بسیاری از این افراد، خبر تکذیب این ادعای دروغ را نشنیدند و یا به دلیل تخصصی بودن توضیحات نهادهای رسمی، این ابهام از ذهنشان برطرف نشد. در واقع، جای زخمی که گزارش اشتباه این روزنامه به اعتماد مردم وارد کرد، با وجود انتشار تکذیبیه و شفاف‌سازی، التیام نیافت. لطمه‌ای که این گزارش کذب به ساختار مدیریت مالی کشور وارد کرد، خوب نشده و جای آن هنوز بهبود نیافته است. تهیه‌کنندگان این گزارش می‌توانستند قبل از انتشار این گزارش از نهادهای ذیربط توضیحات لازم را بپرسند و ابیاهات را برطرف کنند، تا هم خود گرفتار اشتباه نشوند و هم دیوار اعتماد در جامعه را تخریب نکنند. همگان می‌دانیم که در شرایط حاضر، جامعه بیش از پیش به اعتماد و آرامش نیاز دارد و انتشار اینگونه اخبار اشتباه و کذب می‌تواند جامعه را مشوش و نگران کند. در شرایطی که جامعه به علت برخی نوسانات اقتصادی و تبلیغات منفی دشمن به میزان کافی، دغدغه و مشکل دارد، انتشار خبری کذب که نتیجه‌ای جز گسترش بی‌اعتمادی و تشویق افکار عمومی ندارد، چه نتوجهی می‌تواند داشته باشد. بازی با روح و روان مردم از طریق انتشار اخبار جعلی مانند گم شدن ۳۶ هزار میلیارد تومان، همانند ریختن بنزین روی آتش بی‌اعتمادی است که دستاوردی بجز ناامیدی و خمودی جامعه به دنبال ندارد. گسترش بی‌اعتمادی حاصلی جز تضعیف همبستگی اجتماعی، کاهش سرمایه اجتماعی دولت و نهادهای اجتماعی و وقوع چالش‌های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی نداشته و علاوه بر بی‌اعتمادی به دولت باعث تسری بی‌اعتمادی به روابط میان فردی و اخلاقی هم می‌شود. منکر این نسیستم که رسانه‌ها وظیفه نظارت، رصد و اطلاع‌رسانی درباره مشکلات و تخلفات را دارا هستند به طوری که انجام درست این وظیفه توسط رسانه‌ها، تضمینی برای سلامت نظام اداری و اقتصادی است، اما این به معنای انتشار هر مطلب کذب و بی‌اساس و مشوش کردن آذهان عمومی نیست. انتشار شایعات و اخبار دروغ با هدف ماهیگیری سیاسی، از چالش‌های مردم رسانه‌ای محسوب می‌شود که به‌تدریج علاوه بر بی‌اعتماد کردن نظام به دولت و نظام سیاسی، باعث بی‌اعتمادی به جامعه رسانه‌ای نیز خواهد شد. هر چند انتشار اخبار کذب و اشتباه با اهداف و اغراض سیاسی و جناحی، در کوتاه‌مدت باعث ایجاد موج خبری منفی علیه رقبا شده و نظر خوانندگان را جلب می‌کند، اما در بلندمدت به ضرر جامعه رسانه‌ای خواهد بود و جایگاه رسانه را نزد افکار عمومی تضعیف خواهد کرد. تکرار این روند باعث خواهد شد تا خوانندگان، اعتماد خود را به اخبار منتشر شده در رسانه‌های داخلی از دست داده و رسانه‌های بومی، مرجعیت خود را از دست بدهند و در نتیجه، شهروندان به سوی رسانه‌های خارج نشین، سوق پیدا کنند.

راهکار حل مشکل قطع و وصل شدن یارانه‌ها

با توجه به قطع و وصل شدن یارانه برخی افراد، معترضان باید در سایت وزارت رفاه درخواست بازبینی بدهند . سیده طیبه حسینی سخنگوی سازمان هدفمندی یارانه‌ها با بیان این مطلب در خصوص ساماندهی قطع و وصل شدن یارانه کسانی که واقعا از نظر شرایط اقتصادی شرایط خوبی ندارند، گفت: طبق تبصره قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کرد که دهک‌های پردرآمد را شناسایی و آنها را حذف کند و سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها هم مجدداً افرادی که در سال‌های گذشته یارانه دریافت می‌کردند، ثبت نام کنند. تقریباً ۸ سال بود افرادی که ثبت نام نکرده بودند نمی‌توانستند برای دریافت یارانه درخواست بدهند و ثبت نام کنند. به همین علت اردیبهشت ماه که این قانون اجرایی شد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی متولی امر دهک‌بندی و شناسایی افراد پردرآمد و سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها متولی ثبت نام شد. حسینی افزود: کسانی که اردیبهشت ماه یارانه‌شان قطع شد می‌توانستند در سامانه حمایت رضایت رفاه درخواست بازبینی شان را ثبت کنند و از همان موقع هم افرادی که ثبت نام نکرده بودند یعنی کسانی که از سال ۱۴۰۱ به قبل یارانه دریافت نمی‌کردند یا این که در سنوات گذشته یارانه‌شان حذف شده بود یا اینکه به درخواست خودشان انصراف داده بودند، این افراد نیز می‌توانستند به سامانه ملی جی اووی دات آر که همان پنجره ملی خدمات دولت هست مراجعه و اقدام به ثبت نام کنند.

سخنگوی سازمان هدفمندی یارانه‌ها تصریح کرد: در حال حاضر دومدل یارانه داریم با ۳۰۰ هزار تومان یا ۴۰۰ هزار تومان یعنی افرادی که دهک یک تا ۳ هستند یارانه‌شان ۴۰۰ هزار تومان است و افرادی که دهک ۴ تا ۷ هستند یارانه‌شان ۳۰۰ هزار تومان است یعنی آن یارانه ۴۵ هزار تومانی به این مبلغ تبدیل شده و بعضی‌ها فکرمی‌کنند باید یک ۳۰۰ هزار تومان بگیرند یک ۴۵ هزار تومان هم بگیرند که این مسأله درست نیست.

حسینی بیان داشت: کسانی که در اردیبهشت ماه دهک ۱۰ شناخته شدند وقتی که وارد سامانه حمایت شدند در درخواست بازبینی ثبت کردند مجدداً از طرف وزارت رفاه مورد بررسی قرار گرفتند. همچنین از اردیبهشت تا یارانه آذماه که ما پرداخت کردیم تقریباً از بین آن افرادی که درخواست بازبینی ثبت کرده بودند بیش از نیمی از آنها به جمع یارانه‌بگیران برگشتند. البته بقیه‌شان هم که از جمع یارانه‌ها به‌دوره یارانه‌ها با امکان یا در حال بررسی هستند یا اینکه اصلا کسی وارد سامانه حمایت نشده و درخواست هم نکرده که باید برود درخواستش را بدهد.

۱۳

۱۳

۱۳